

СТАН ТА ШЛЯХИ ЗБІЛЬШЕННЯ ГРОШОВИХ ДОХОДІВ СІЛЬСЬКИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Матюха М.М.,

кандидат економічних наук, доцент,

ННЦ «Інститут аграрної економіки»

(м. Київ, Україна)

Однією із актуальних проблем на селі є низькі грошові доходи сільських домогосподарств. У домогосподарствах за 2005–2011 рр. відмічена тенденція зростання грошових доходів, Однак, у 2011 році грошові доходи сільських домогосподарств становили 2912,5 грн., а у міських 3841,7 грн., або вищі у 1.3 рази.

Про низький рівень доходів сільських домогосподарств свідчить стан розподілу домогосподарств із середньодушовими доходами на місяць нижче прожиткового мінімуму (рис. 1).

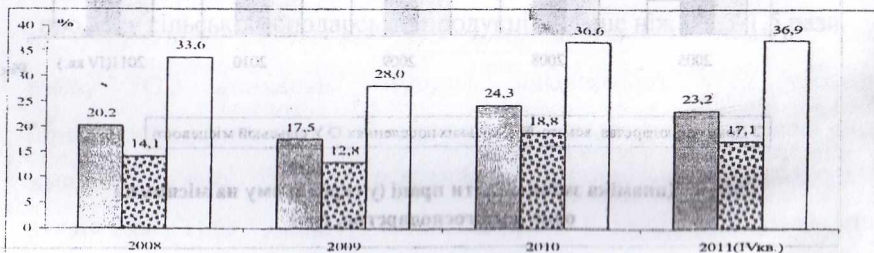
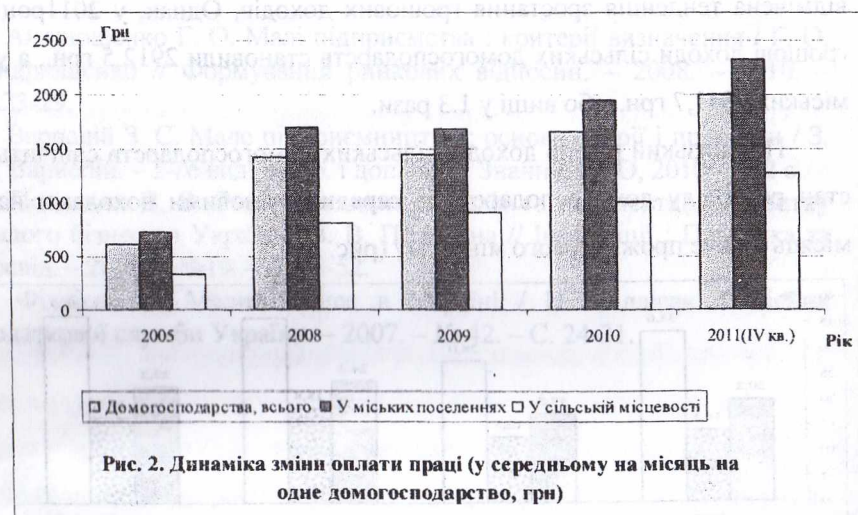

Рис.1 Частка домогосподарств із середньодушовими грошовими доходами у місяць, нижчими прожиткового мінімуму.

Джерело: Розраховано за даними Державної служби статистики України

Станом на 01.10.2011 р. більше 36% сільських домогосподарств мають середньодушові грошові доходи в місяць нижче прожиткового мінімуму. При цьому за період 2008–2011 рр. частка сільських домогосподарств з середньодушовими доходами на місяць нижче прожиткового мінімуму збільшилася на 3,3 в.п.

Одним із найбільш вагомих складових грошових доходів, що формує загальну ситуацію з покращення рівня життя домогосподарств у сільській місцевості є оплата праці, яка протягом 2005–2011 рр. зросла у 3,7 рази (рис. 2.).

Однак, аналіз динаміки зміни оплати праці показує, що у 2011 році у сільській місцевості вона становила 1269,9 грн на місяць, тоді як у містах вона становила – 2330,2 грн. на місяць, або у 1,8 раза більша ніж у селян.

У аграрному секторі оплата праці селян є взагалі найнижчою серед галузей економіки України. Важливим джерелом отримання доходів у сільській місцевості мало б бути виробництво сільськогосподарської продукції. Однак за період 2005–2011 рр. у складі грошових доходів сільських домогосподарств доходи від продажу сільськогосподарської продукції зменшилися з 13,6% до 9,3%.

Низький рівень доходів селян свідчить про відсутність у сільській місцевості умов для формування середнього класу.

Для збільшення грошових доходів селян необхідно: підвищити оплату праці штатних працівників у сільському господарстві та пов'язаних з ним послуги не нижче середнього їх рівня по галузях економіки; забезпечення розвитку тваринництва та трудомістких галузей у рослинництві дасть можливість збільшити виробництво продукції і підвищить щорічні доходи сільських домогосподарств від продажу сільськогосподарської продукції більше ніж у 1,3-1,5 рази.